

**UCHWAŁA Nr XXXVIII/ 233 /17
RADY GMINY NIEDRZWICA DUŻA
z dnia 28 grudnia 2017r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedrzwica Duża na rok 2018.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487) oraz art. 10 ust. 1, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783) uchwała się, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedrzwica Duża na rok 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rafał Dziekanowski

Załącznik do Uchwały
Nr XXXVIII/233/17
Rady Gminy Niedzwica Duża
z dnia 28.12.2017 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM W
GMINIE NIEDRZWICA DUŻA
NA ROK 2018**

Spis treści

WSTĘP

**I. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE NIEDRZWICA DUŻA W ASPEKCIE
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH.**

II. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

III. REALIZATORZY, PARTNERZY, ADRESACI PROGRAMU

IV ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

**V DZIAŁALNOŚĆ I ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI DS
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W NIEDRZWICY DUŻEJ**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016, poz. 487)
2. Art.18 ust.2 pkt. 15 o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz.783)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r, poz. 1769).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.)
6. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.
7. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020

WSTĘP

Program poniższy zawiera zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narodowym Programie Zdrowia.

W związku z powyższym większość kompetencji i środków finansowych związanych z profilaktyką alkoholową jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin. To właśnie samorzady gmin mają obowiązek podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz dostępnych zasobach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności. Działania te ujęte są w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedzwica Duża”.

Zadania i cele określone w programie są inicjowane i realizowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Wójta Gminy Niedzwica Duża. Istotą tego programu jest skoordynowana pomoc wszystkim zagrożonym. Pomoc- to znaczy minimalizowanie skutków alkoholizmu, narkomanii, niktynizmu, przemocy oraz przede wszystkim zapobieganie i profilaktyka. Profilaktyka jako zespół działań przeciwdziałających zagrożeniom, których wystąpienie lub potęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne, powinna koncentrować się szczególnie na wspieraniu głównych czynników chroniących tj. na edukacji, uświadamianiu i wskazywaniu alternatywnych sposobów radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, na wyrabianiu umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia (zwłaszcza kształtowanie silnej więzi rodzinnej, rozwijanie zainteresowań nauką szkolną, sportem, aktywnym spędzaniem czasu wolnego, wzmacnianie gotowości do respektowania norm i wartości). Program ten adresowany jest do osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz wszystkich, którzy doświadczają przemocy w rodzinie. Problemy wynikające z tych patologii obejmują swoim zasięgiem całą populację. Osobnym, szczególnym podmiotem, na który powinno się nakierować wzmożone działania to ci, którzy z racji wieku dopiero zaczynają stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia czyli dzieci i młodzież. Młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia - używanie różnych substancji psychoaktywnych, podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych itp. Warto podkreślić, że właśnie alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, a piwo najczęściej spożywanym napojem alkoholowym.

Gminny Program Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedzwica Duża na rok 2018 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych.

Stanowi również przewodnik dla ludzi i instytucji pragnących zaktywizować swe działania w tej dziedzinie.

Rozdział I

DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE NIEDRZWICA DUŻA W ASPEKCIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH.

Dla właściwego ukierunkowania podejmowanych działań konieczne jest opracowanie mapy problemów alkoholowych i narkotykowych w gminie. Według stanu na dzień 31.12.2016r. gmina Niedrzwica Duża liczyła 11 749 mieszkańców, w tym: osób niepełnoletnich – 2549 osób; pełnoletnich – 9200; kobiet- 6014, mężczyzn-5735.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31.12.2016 r. wynosiła: 485 osób, w tym: 227 kobiet i 258 mężczyzn. Zasiłek dla bezrobotnych pobierało 42 osoby, w tym 21 kobiet i 21 mężczyzn. W ramach prac interwencyjnych i publicznych pracę znalazło 19 mieszkańców naszej gminy, prac społecznie użytecznych- 10 osób, staże odbyło 63 osób, szkolenia- 15, dotację na działalność gospodarczą otrzymało 12 osób, wyposażenie miejsca pracy otrzymało 19 osób.

W gminie Niedrzwica Duża znajduje się 9 szkół podstawowych, w których uczy się 818 uczniów i 3 gimnazja, w których uczy się 362 uczniów, 2 przedszkola i 4 punkty przedszkolne i 1 przedszkole niepubliczne- 352 dzieci, oddziały przedszkolne „0”- 121 dzieci.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej za 2016 rok wynika, że około 317 rodzin żyje w ubóstwie i korzystało z różnych form pomocy społecznej w tut. OPS.

Z powodu alkoholizmu z pomocy społecznej korzystało w 2016 r. 31 rodzin. Natomiast z powodu narkomani nie udzielano pomocy.

30 osób z terenu naszej Gminy w 2016 roku było zarejestrowanych w Ośrodku Terapii Uzależnienia w Kraśniku (23 osoby uzależnione od alkoholu w tym 3 kobiety, 20 mężczyzn, 7 osób współuzależnionych, w tym 4 kobiety, 3 mężczyzn). 9 osób uzależnionych przystąpiło do terapii (w tym 7 mężczyzn, 2 kobiety), i 2 uzależnione i 1 osoba współuzależniona zakończyły terapię.

Na podstawie danych z Ośrodków Zdrowia na terenie gminy Niedrzwica Duża w 2016 roku – 30 osób przyjęto z objawami zatrucia alkoholem, chorobą alkoholową i narkotykami, wydano 12 skierowań na leczenie odwykowe. Do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Lublinie zgłosiło się 3 osoby z terenu gm. Niedrzwica Duża.

Dostępność alkoholu

Na alkohol do 4,5% oraz piwo nie obowiązuje limit punktów sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: na sprzedaż do 4,5% (oraz piwa) - 7, od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 7, powyżej 18% zawartości alkoholu – 7, jednorazowych – 5 zezwoleń. Liczba zezwoleń wygaszonych –15.

Gmina Niedrzwica Duża posiada ustaloną uchwałą Rady Gminy Niedrzwica Duża limit punktów sprzedaży. Dla punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 35, zaś liczba punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 15.

Jednocześnie uznaje się, że kluczową rolę w ograniczaniu dostępności alkoholu odgrywają:

- konsekwentny system kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi,
- konsekwentne egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zakresem reklamy alkoholu,
- systematyczna edukacja sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież,
- koncentracja na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,

- ścisła współpraca z instytucjami skupiającymi dzieci i młodzież w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

Czynniki ograniczające realizację zadań:

1) niewłaściwe zaangażowanie obywateli w rozwiązywanie problemów kryzysowych, wykazywanie przez część społeczeństwa obojętności na występujące zjawiska patologiczne takie jak:

- przemoc domowa u sąsiadów
- krzywdzenie dzieci
- zakłócanie porządku publicznego, agresja wobec przechodniów
- sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym
- łatwy dostęp do alkoholu

2) niewystarczająca współpraca placówek służby zdrowia z Gminną Komisją ds. PiRPA w zakresie wskazywania osób nadużywających alkoholu, pijących szkodliwie lub doświadczających przemocy, wobec których należałoby podjąć działania motywujące do leczenia odwykowego.

Niniejsza tabela przedstawia dane dotyczące: przestępczości, przemocy, leczenia odwykowego, interwencji, komisji w latach 2006-2016 w gminie Niedzwica Duża.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przestępczość pod wpływem alkoholu	200	46	32	64	56	65	54	B/d	B/d	b/d	b/d
Interwencje domowe	63	69	29	89	30	94	96	71	43	35	10
Sprawcy przemocy	8	9	29	22	21	15	15	15	27	20	2
Zatrzymani kierujący wszelkimi pojazdami	40	37	24	62	46	22	15	29	33	14	35
Niebieskie karty	7	6	25	27	30	5	15	31	27	20	22
Interwencje w stosunku do osób nietrzeźwych	8	9	29	28	93	87	B/d	B/d	18	b/d	4
Ilość odebranych praw jazdy pod wpływem alkoholu	37	10	14	24	14	22	15	17	15	10	21
Ilość osób nietrzeźwych osadzonych w PDOZ	9	9	14	23	8	18	13	15	6	17	15
Ilość przeprowadzonych rozmów przez komisję z osobami nadużywającymi alkoholu	118	92	120	163	168	125	108	125	127	134	122
Ilość wniosków skierowanych do sądu	9	3	20	19	15	15	12	11	13	19	16
Odsetek osób podejmujących terapię w stosunku do przeprowadzonych rozmów	6,6%	3,3%	16,6%	4,9%	9,5%	7,2%	11,1 %	20%	9%	14%	13 %
Ilość osób skierowanych do biegłego	21	8	8	25	23	9	12	16	11	12	14
Ilość osób poddających się terapii	4	7	9	8	16	9	12	25	11	19	16
Liczba osób korzystających z porad terapeuty w punkcie konsultacyjnym	21	20	37	45	44	44	49	54	62	49	39
Liczba osób zgłaszana po raz pierwszy do komisji	34	23	24	37	44	20	44	27	30	32	23
Ilość wypisanych mandatów za spożywanie alkoholu w sklepie lub jego obrębie	-	-	30	23	37	-	B/d	B/d	9	10	7
Udzielone porady przez psychologa pracującego przy OPS	-	-	97	129	81	116	90	74	87	129	196
Ilość osób korzystających z poradnictwa psychologicznego	-	-	42	41	58	41	31	21	27	74	70

Z zakresu danych dotyczących narkomanii nie uzyskano szczegółowych informacji z instytucji pomocowych i placówek leczenia, dotyczących ilości wydanych skierowań osób poddawanych terapii i osób, które zakończyły terapię. Jedynie z danych Komisariatu Policji w Bełżycach wynika, że ujawniono 3 nieletnich będących pod wpływem narkotyków.

Rozdział II

CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia obejmują m.in. profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Zadania do realizacji powyższego celu operacyjnego:

W zakresie przeciwdziałania narkomanii:

1. na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowe Substancje Psychoaktywne tzw. dopalacze:

- działania informacyjne i edukacyjne

2. rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii

3. profilaktyka:

- uniwersalna
- selektywna
- wskazująca

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

1. promocja zdrowia

- edukacja zdrowotna
- szkolenie kadr

2. profilaktyka

- uniwersalna
- selektywna
- wskazująca

3. redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa

CEL GŁÓWNY

Celem głównym programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Niedzwica Duża oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. **Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:**

1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, środowisko rówieśnicze, rodzina) oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka.

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów przedszkolnych, szkolnych, rówieśniczych, rodzinnych i wychowawczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.

2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych.

WSKAŹNIKI: liczba zgłoszonych do realizacji programów i zintegrowanej treści programowej.

3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych.

WSKAŹNIKI: liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższali swoje kwalifikacje, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań.

4) monitorowanie działań profilaktycznych.

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników ilość wyników pochodzących z ewaluacji poszczególnych działań, wysokość środków przeznaczonych na realizację działań.

2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna.

WSKAŹNIKI: ilość medialnych akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników.

2) promowanie zdrowego stylu życia m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy, zajęcia integracyjne dla mieszkańców Gminy Niedzwica Duża, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

WSKAŹNIKI: liczba kampanii, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzież, poprzez:

1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży.

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników.

2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza, zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim.

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

1) udzielanie pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym.

WSKAŹNIKI: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów, liczba uczestników.

2) wspieranie działania placówek leczenia odwykowego w szczególności poprzez:

a) finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla uzależnionych, współuzależnionych oraz DDA, a także ofiar i sprawców przemocy domowej, uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych finansowanych przez NFZ,

b) dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników leczenia odwykowego.

WSKAŹNIKI: ilość dodatkowych programów, liczba uczestników, ilość szkoleń, kursów odbytych przez pracowników leczenia odwykowego.

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przed przemocą w rodzinie, poprzez:

1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe spowodowane nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w Punkcie Konsultacyjnym.

WSKAŹNIKI: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.

2) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych.

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób, które wzięły udział w programach, liczba osób korzystających z konsultacji, liczba realizatorów programów, liczba osób przeprowadzających konsultacje.

3) monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia;

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.

4) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków;

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych konsultacji, form terapii, pomocy prawnej, liczba osób korzystających z tych form pomocy, liczba podmiotów współpracujących.

6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Programu.

WSKAŹNIKI: liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów.

2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań;

WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Podejmowanie działań motywujących do podjęcia leczenia wobec osób uzależnionych od alkoholu:
  - prowadzenie przesłuchań stron i świadków w celu zgromadzenia materiału dowodowego na potrzeby sądu;
  - kierowanie osób na badania przez lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz finansowanie tych badań;
  - kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe
2. Zwiększenie dostępności oddziaływań terapeutycznych :
  - wspieranie ruchów samopomocowych zrzeszających osoby uzależnione i współuzależnione;
  - opracowywanie i wdrażanie programów pomocy osobom uzależnionym po przebytej terapii podstawowej /programy wspierające motywujące trzeźwość, wspieranie procesu zdrowienia osób uzależnionych/;
  - funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niedrzwicy Kościelnej i Niedrzwicy Dużej;
  - realizacja programów niezbędnych dla dalszego zdrowienia nie finansowanych przez NFZ przeznaczonych dla pacjentów z terenu Gminy Niedzwica Duża po wystąpieniu Zakładów Opieki Zdrowotnej w ramach, których funkcjonują poradnie leczenia uzależnień;

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Udzielanie pomocy rodzinom osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych
  - pomoc psychologiczna oraz terapeutyczna dla osób i rodzin;
  - wczesne wykrywanie zagrożeń alkoholowych i innych uzależnień występujących w rodzinach;
  - dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą domową;
  - informowanie członków rodzin o zagrożeniach wynikających z choroby alkoholowej;
  - informowanie o formach pomocy świadczonych na rzecz członków tych rodzin;
  - udzielanie pomocy w kierowaniu wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; pomoc w przygotowywaniu wniosków procesowych i pozwów do sądu;
  - pomoc osobom bezrobotnym uzależnionym od alkoholu poprzez pracę społecznie użyteczną; roboty publiczne, prace interwencyjne;
  - utrzymywanie stałego kontaktu z rodziną uzależnionego w celu monitorowania jego działań;
  - szkolenie przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem przemocy domowej i alkoholizmu oraz inne formy spotkań związane z niezbędnym podnoszeniem kwalifikacji;
  - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;

2. Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym:
  - zachęcanie i kierowanie uczestników do świetlic środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą;
  - organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży na obozach profilaktycznych, koloniach z programem profilaktycznym i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych,
  - podejmowanie działań edukacyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim (w edukacji uwzględnione będą aspekty prawne jak również obszar osobistych motywacji i umiejętności praktyczne np. asertywne odmawianie sprzedaży),
3. Działalność lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji na rzecz rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i przemocą w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
4. Podejmowanie działań wobec osób zagrożonych przemocą domową
  - Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym między innymi poprzez udział w pracach zespołu i grup roboczych, zgłaszanie osób doświadczających przemocę domową.
  - organizowanie i dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą (dyrektorów placówek oświatowo -wychowawczych, pedagogów, nauczycieli szkół, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych)
  - organizowanie lokalnych porad, seminariów, konferencji w zakresie pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;
  - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

1. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy i innych uzależnień.
  - edukacja dzieci i młodzieży na temat szkodliwości używania środków uzależniających(alkoholu, narkotyków, papierosów)
  - zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i produktów niezbędnych do ich realizacji.
2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych i terapeutycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, w tym zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i środków niezbędnych do ich realizacji;
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
4. Uczestnictwo w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień
5. Funkcjonowanie świetlic środowiskowych wsparcia dziennego;
6. Realizacja lokalnych programów profilaktycznych skierowanych do mieszkańców Gminy Niedzwica Duża
7. Współorganizowanie oraz dofinansowanie działań promujących styl życia wolny od nałogów: festyny rodzinne i integracyjne, konkursy plastyczne, konkursy wiedzy,

zabawy rekreacyjne i sportowe (zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i niezbędnych produktów do organizacji imprez profilaktycznych dla mieszkańców Gminy Niedzwica Duża);

8. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży: kluby młodzieżowe, świetlice, kluby sportowe;
9. Organizowanie profilaktycznych spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży ukazujących sposoby walki z uzależnieniami, wspieranie własnych inicjatyw, kół teatralnych itp.
10. Zakup materiałów promocyjnych, informacyjno – edukacyjnych, publikacje, wydawnictwa;
11. Podnoszenie kwalifikacji członków Komisji oraz osób współpracujących poprzez udział w szkoleniach i wymiana doświadczeń poprzez organizację spotkań i konferencji;
12. Opracowywanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy z zakresu uzależnień na terenie gminy Niedzwica Duża;
13. Edukacja sprzedawców i właścicieli sklepów sprzedających napoje alkoholowe;
14. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych dla rodziców dotyczących przeciwdziałania przemocy i używania substancji psychoaktywnych mających na celu:
  - uczenie umiejętności wychowawczych i komunikacji interpersonalnej;
  - zwiększanie wiedzy na temat uzależnień i działania środków uzależniających;działania edukacyjne związane z zapobieganiem agresji i przemocy

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Wspieranie finansowe i merytoryczne instytucji, jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
2. Współpraca z grupami samopomocowymi (AA i Al-Alon).
Współpraca z instytucjami pomocy społecznej, szkołami, parafiami oraz innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

1. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Kształtowanie właściwych postaw reagowania społeczeństwa w sytuacjach sprzedaży alkoholu a w szczególności:
  - sprzedaż alkoholu osobom nieletnim;
  - sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym.
3. Propagowanie właściwej sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z art. 9, art. 13 ust. 2, art.15 ust.1, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
4. Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Sporządzanie opinii w celu wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ III

REALIZATORZY, PARTNERZY, ADRESACI PROGRAMU

Na podstawie art. 4 ust 2 ustawy realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2017 powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej.

Skuteczna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Wymaga stworzenia w środowisku pozytywnej atmosfery wokół problemów, które ma rozwiązywać. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma obowiązek koordynowania tej współpracy, animowania działań i kreowania postaw. Atmosferę wokół jej działalności powinny stwarzać w szczególności władze gminny. Nie bez znaczenia jest przychylność i zaangażowanie służb zajmujących się porządkiem publicznym oraz instytucji zdrowia publicznego.

Rozwiązywanie problemów uzależnień wymaga współdziałania szeregu instytucji, aby skutecznie przeciwdziałać problemom tj. przemocy, alkoholizmu i narkomanii. W gminie Niedzwica Duża rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

- a) Gminna Komisja d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niedrzwicy Dużej zwana dalej Gminną Komisją
- b) Punkt konsultacyjny – instruktor terapii uzależnień - w Niedrzwicy Kościelnej, Niedrzwicy Dużej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych tj. członków ich rodzin
- c) Szkoły Podstawowe i Przedszkola
- d) Zespół Szkół w Niedrzwicy Dużej
- e) Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej
- f) Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej
- g) Stowarzyszenia realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień
- h) Kluby Sportowe z terenu gminy realizujące programy profilaktyczne
- i) Komisariat Policji w Bełżycach
- j) Ośrodki Zdrowia: w Niedrzwicy Dużej, Niedrzwicy Kościelnej, Radawczyku
- k) Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna w Bełżycach
- l) Powiatowy Urząd Pracy – Filia w Bełżycach
- m) Sąd Rejonowy w Kraśniku
- n) Punkt wsparcia psychologicznego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej
- o) Parafie
- p) Świetlice środowiskowe
- q) Zespół interdyscyplinarny
- r) Inne podmioty a w szczególności: instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne prowadzące działania z zakresu profilaktyki uzależnień

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Niedzwica Duża, a w szczególności:

- a) Dzieci i młodzież szkolna
- b) Rodzice, opiekunowie i wychowawcy
- c) Rodziny osób z problemem uzależnień od środków psychoaktywnych
- d) Osoby i rodziny uwikłane w problem przemocy w rodzinie
- e) Osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnione od alkoholu
- f) Konsumenci i sprzedawcy alkoholu

ROZDZIAŁ IV

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
2. Środki gminne przeznaczone na realizację zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej.
3. Limit wydatków gminnego programu określają obowiązujące przepisy prawa m.in. ustawa o finansach publicznych, ustawa o zamówieniach publicznych.
4. Na podstawie art. 4 ust 2 ustawy realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedzwica Duża na rok 2018 powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Niedzwicy Dużej.
5. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedzwica Duża na rok 2018 przygotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej i przedstawia je Wójtowi Gminy.
6. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Udzielać się będzie wsparcia finansowego, rzeczowego i organizacyjnego podmiotom pracującym na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów społecznych. Współpraca ta następować będzie na podstawie złożonych projektów, w trybie zakupu usług profilaktycznych oraz zgodnie z zasadami określonymi ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również zgodnie z rocznym programem i zasadami współpracy Gminy Niedzwica Duża z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

ROZDZIAŁ V

DZIAŁALNOŚĆ I ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W NIEDRZWICY DUŻEJ

ZADANIA GMINNEJ KOMISJI

1. Przygotowanie i przedkładanie Radzie Gminy Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w Gminie Niedzwica Duża.
2. Bieżąca koordynacja wszystkich zadań wynikających z programu.
3. Organizacja i koordynowanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz porad dla uzależnionych od narkotyków.
4. Organizacja i koordynowanie pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
5. Organizowanie i koordynacja działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym zakup programów profilaktycznych dla szkół.
6. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
7. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki uzależnień.
8. Inicjowanie, wspieranie i finansowanie akcji oraz przedsięwzięć profilaktycznych lub mających na celu aktywne zagospodarowanie czasu wolnego stanowiącego alternatywę dla problemów związanych z alkoholizmem i innymi uzależnieniami.

9. Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży poza rodzinnym środowiskiem zagrożonej uzależnieniami- udział dzieci i młodzieży w koloniach z elementami profilaktyki i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych.
10. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami zgłoszonymi do leczenia odwykowego.
11. Kierowanie osób na przymusowe leczenie odwykowe.
12. Dokumentowanie przypadków przemocy domowej i innej oraz jej archiwizacja.
13. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
14. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych.
15. Przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy, wprowadzanie lokalnych inicjatyw.
16. Prowadzenie działalności sprawozdawczej.
17. Szukanie wsparcia zewnętrznego dla działań na rzecz zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI DS. PiRPA

Członkowi Gminnej Komisji d/s PiRPA za wykonywanie wszelkich czynności związanych z realizacją niniejszego programu przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- przewodniczący komisji 220,00 złotych
- sekretarz komisji 190,00 złotych
- członek komisji 160,00 złotych

Wynagrodzenie przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji lub kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia za pracę w Komisji jest lista obecności, natomiast w przypadku kontroli przestrzegania przepisów ustawy – podpisany protokół zbiorczy z przeprowadzonej kontroli oraz lista wypłat sporządzona przez sekretarza komisji i poświadczona przez przewodniczącego komisji. W przypadku udziału w posiedzeniu komisji i kontroli punktu sprzedaży alkoholu w jednym dniu przysługuje tylko jedno wynagrodzenie.

Wypłata wynagrodzenia odbywać się będzie raz na kwartał po zakończonym kwartale.

Dla członków Gminnej Komisji koszty podnoszenia kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu przemocy poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i konferencjach w całości będą pokrywane ze środków przeznaczonych na działalność Gminnej Komisji.